

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA PSIHLOGIJA V LETU 2025

Poročilo DPK SM za psihologijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih.....	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025....	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah	7
2.2	Meje med ocenami	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025.....	11
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	13
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	13
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	14
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	14
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov.....	18
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah	20
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	21
5.1	Zunanje ocenjevanje	21
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	22
6	Povzetek	23
6.1	Ocena uspeha kandidatov	23
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	23
6.3	Druge ugotovitve	23

Avtorici:

Mirjam Erce Vratuša, glavna ocenjevalka za psihologijo

dr. Melita Puklek Levpušček, predsednica DPK SM za psihologijo

Poročilo je potrdila DPK SM za psihologijo na 12. redni seji, 26. 9. 2025.

Ljubljana, september 2025

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

- a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

- b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

- c) **kandidate PM** predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit iz predmeta SM.

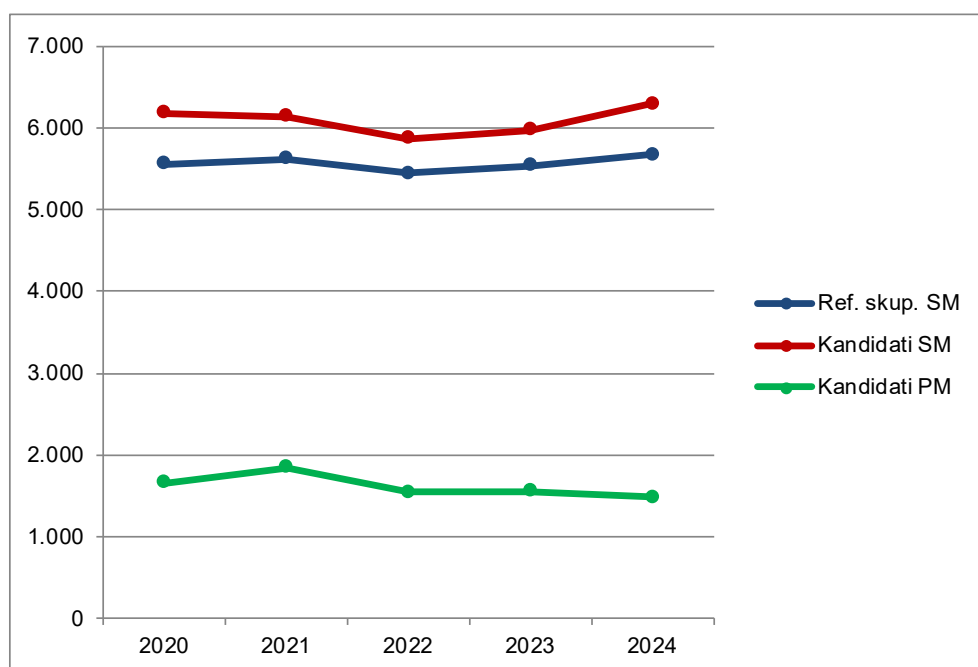
Okrajšava: kandidati PM.

1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2021 do 2025. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2021–2025

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	5.560	6.173	1.657
2021	5.615	6.134	1.846
2022	5.444	5.865	1.542
2023	5.539	5.970	1.558
2024	5.674	6.294	1.482

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2021–2025

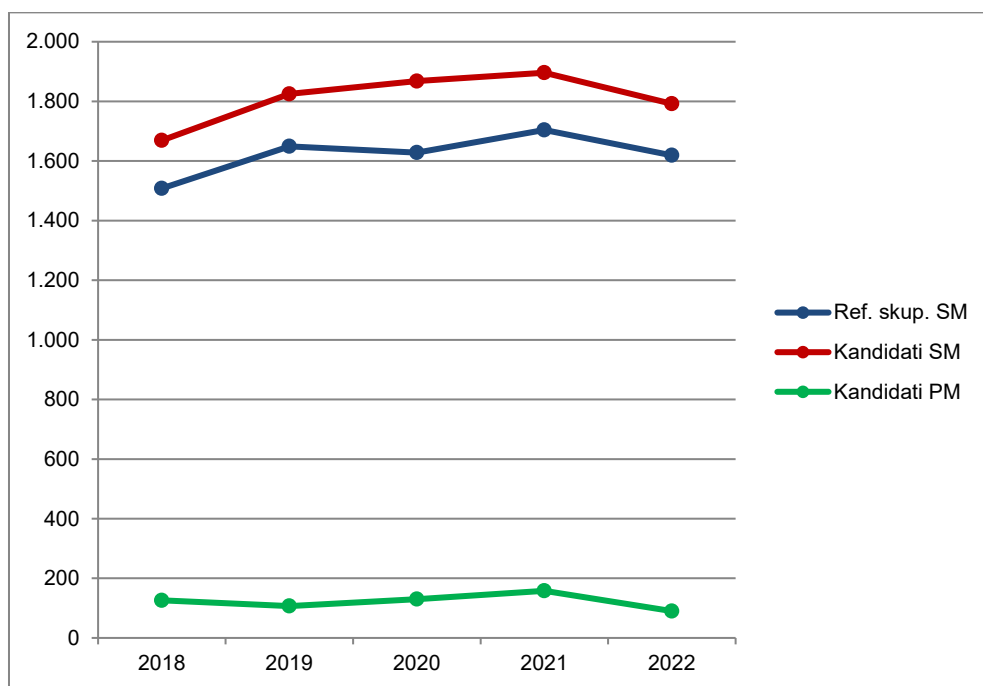
Vir: Državni izpitni center, 2025

1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali psihologijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2021 do 2025. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2021–2025

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2019	1.649	1.825	107
2020	1.628	1.868	130
2021	1.704	1.896	158
2022	1.619	1.792	90
2023	1.625	1.776	171

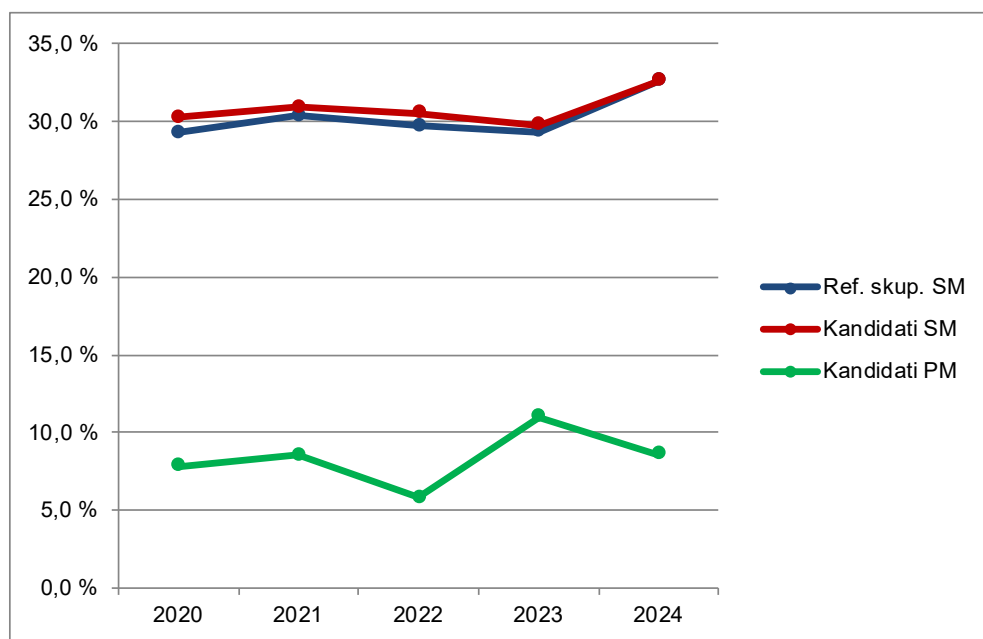
Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2021–2025

Vir: Državni izpitni center, 2025

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali psihologijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2021 do 2025 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: *Delež udeležениh kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2021–2025*

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2020	29,3 %	30,3 %	7,8 %
2021	30,3 %	30,9 %	8,6 %
2022	29,7 %	30,6 %	5,8 %
2023	29,3 %	29,7 %	11,0 %
2024	32,6 %	32,6 %	8,6 %

Slika 1.2.2: *Delež udeležениh kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2021–2025*

Vir: Državni izpitni center, 2025

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025

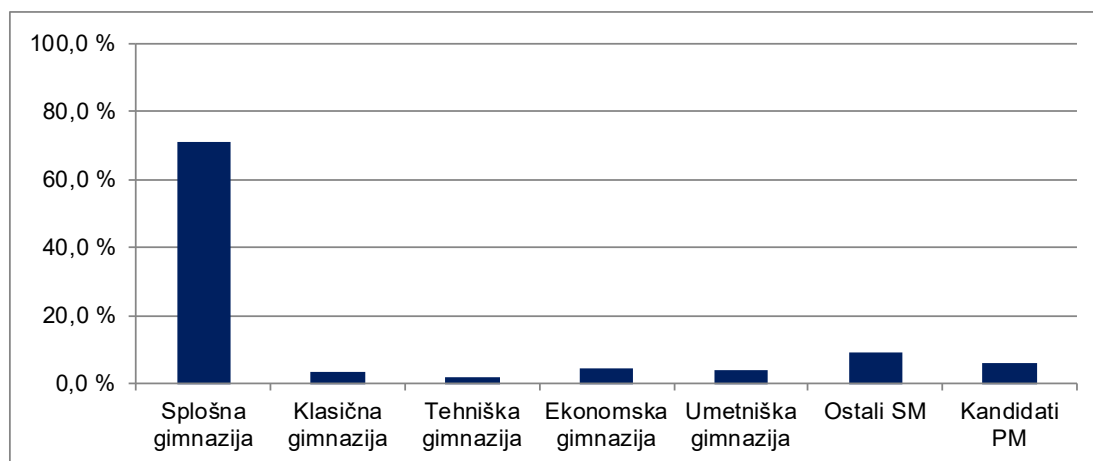
	Število	Delež
Splošna gimnazija	1.548	71,1 %
Klasična gimnazija	78	3,6 %
Gimnazija	1.626	74,7 %
Tehniška gimnazija	37	1,7 %
Ekonomska gimnazija	100	4,6 %
Umetniška gimnazija	88	4,0 %
Strokovna gimnazija	225	10,3 %
Ref. skup. SM	1.851	85,0 %
Ostali SM	200	9,2 %
Kandidati SM	2.051	94,2 %
Kandidati PM	127	5,8 %

gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025

Vir: Državni izpitni center, 2025

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

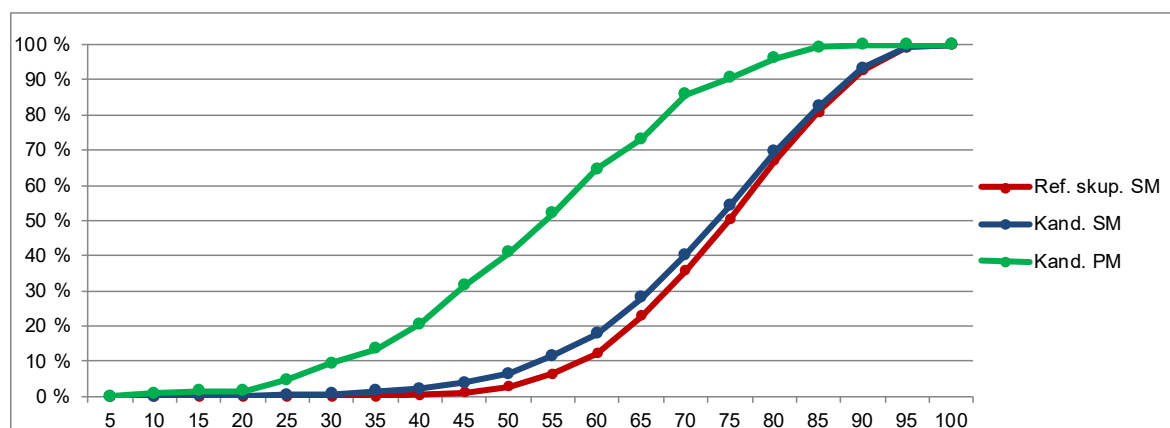
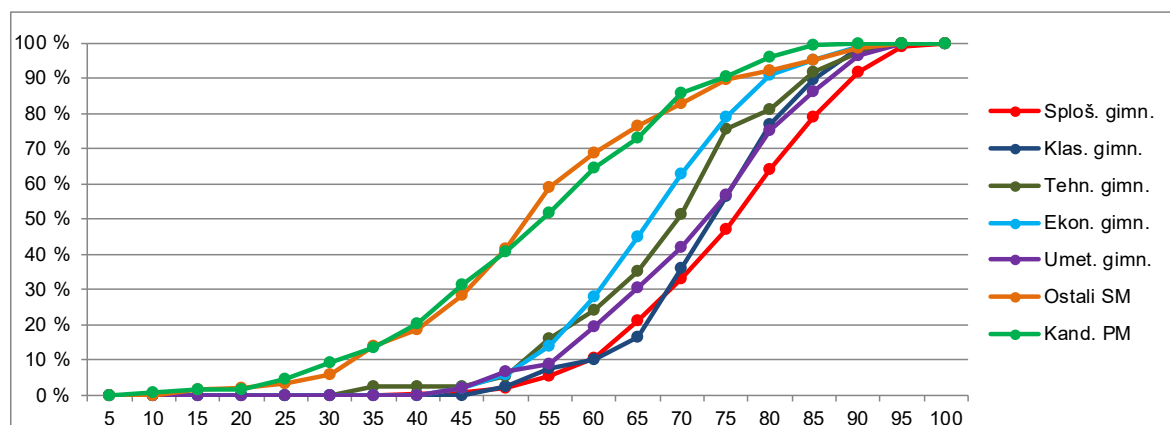
Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2025 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: *Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0–5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6–10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
11–15	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	1
16–20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
21–25	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	4
26–30	1	0	1	0	0	0	0	1	6	5	6
31–35	0	0	0	1	0	0	1	1	17	16	5
36–40	4	0	4	0	0	0	0	4	13	9	9
41–45	11	0	11	0	2	2	4	15	35	20	14
46–50	18	2	20	1	4	4	9	29	55	26	12
51–55	51	4	55	4	8	2	14	69	104	35	14
56–60	79	2	81	3	14	9	26	107	127	20	16
61–65	162	5	167	4	17	10	31	198	213	15	11
66–70	187	15	202	6	18	10	34	236	249	13	16
71–75	216	16	232	9	16	13	38	270	283	13	6
76–80	264	16	280	2	12	16	30	310	315	5	7
81–85	230	10	240	4	4	10	18	258	264	6	4
86–90	196	7	203	2	4	9	15	218	225	7	1
91–95	115	1	116	1	1	3	5	121	124	3	0
96–100	14	0	14	0	0	0	0	14	14	0	0
SKUPAJ	1.548	78	1.626	37	100	88	225	1.851	2.051	200	127

Preglednica 2.1.2: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4 %	5 %
30	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	6 %	9 %
35	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	14 %	13 %
40	0 %	0 %	0 %	3 %	0 %	0 %	0 %	0 %	2 %	19 %	20 %
45	1 %	0 %	1 %	3 %	2 %	2 %	2 %	1 %	4 %	29 %	31 %
50	2 %	3 %	2 %	5 %	6 %	7 %	6 %	3 %	6 %	42 %	41 %
55	5 %	8 %	6 %	16 %	14 %	9 %	12 %	6 %	12 %	59 %	52 %
60	11 %	10 %	11 %	24 %	28 %	19 %	24 %	12 %	18 %	69 %	65 %
65	21 %	17 %	21 %	35 %	45 %	31 %	38 %	23 %	28 %	77 %	73 %
70	33 %	36 %	33 %	51 %	63 %	42 %	53 %	36 %	40 %	83 %	86 %
75	47 %	56 %	48 %	76 %	79 %	57 %	70 %	50 %	54 %	90 %	91 %
80	64 %	77 %	65 %	81 %	91 %	75 %	83 %	67 %	69 %	92 %	96 %
85	79 %	90 %	80 %	92 %	95 %	86 %	91 %	81 %	82 %	95 %	99 %
90	92 %	99 %	92 %	97 %	99 %	97 %	98 %	93 %	93 %	99 %	100 %
95	99 %	100 %	99 %	100 %	100 %	100 %	100 %	99 %	99 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: *Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah*

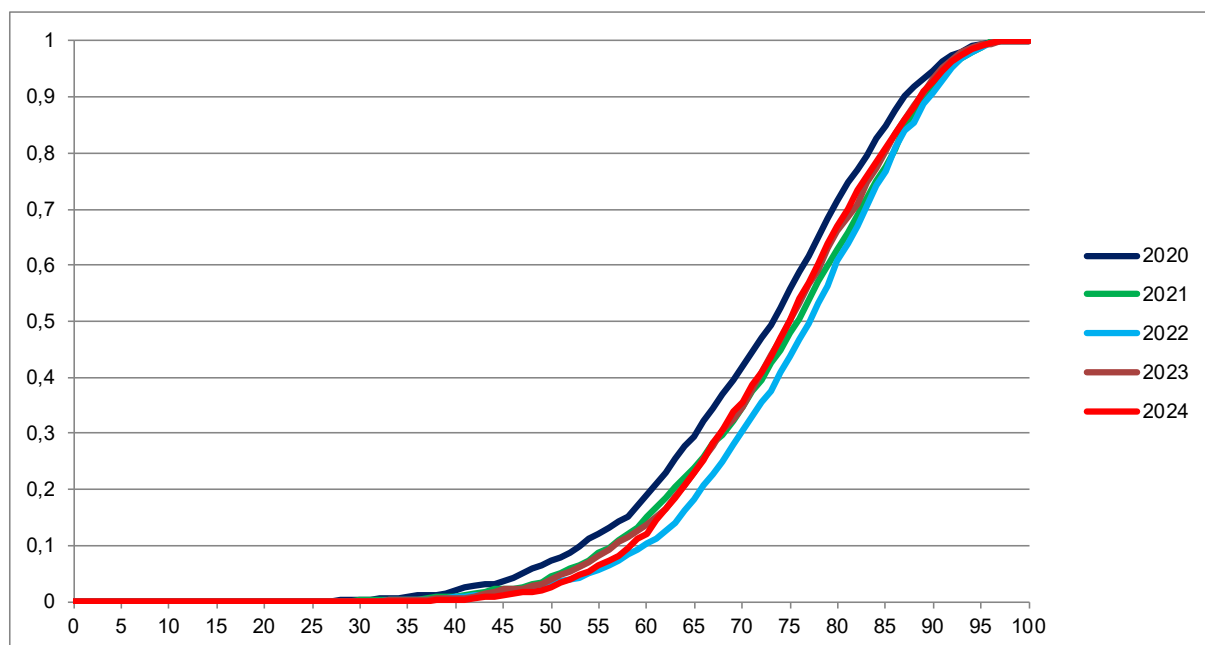
Vir: Državni izpitni center, 2025

2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2021 do 2025, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: *Meje med ocenami za zadnjih pet let*

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2020	45	59	72	84
2021	47	60	73	86
2022	48	61	74	86
2023	48	61	74	86
2024	49	61	74	86

Slika 2.2.1: *Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM*

Vir: Državni izpitni center, 2025

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

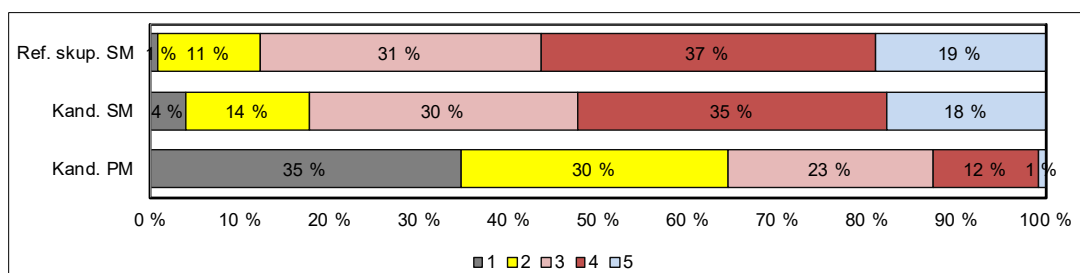
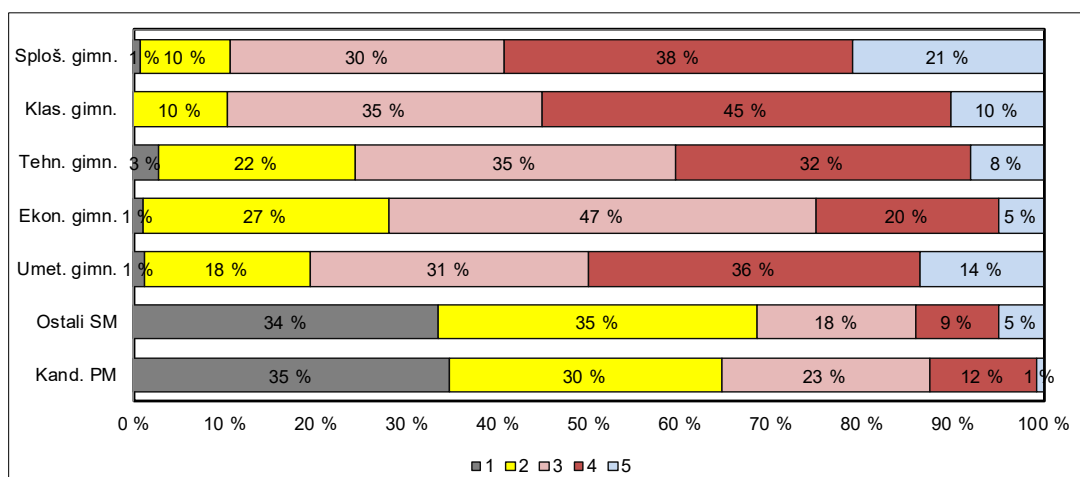
Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2025 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.3.1: *Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	12	0	12	1	1	1	3	15	82	67	44
2	152	8	160	8	27	16	51	211	281	70	38
3	467	27	494	13	47	27	87	581	616	35	29
4	592	35	627	12	20	32	64	691	709	18	15
5	325	8	333	3	5	12	20	353	363	10	1
Uspešni	1.536	78	1.614	36	99	87	222	1.836	1.969	133	83
Skupaj	1.548	78	1.626	37	100	88	225	1.851	2.051	200	127

Preglednica 2.3.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	1 %	0 %	1 %	3 %	1 %	1 %	1 %	1 %	4 %	34 %	35 %
2	10 %	10 %	10 %	22 %	27 %	18 %	23 %	11 %	14 %	35 %	30 %
3	30 %	35 %	30 %	35 %	47 %	31 %	39 %	31 %	30 %	18 %	23 %
4	38 %	45 %	39 %	32 %	20 %	36 %	28 %	37 %	35 %	9 %	12 %
5	21 %	10 %	20 %	8 %	5 %	14 %	9 %	19 %	18 %	5 %	1 %
Uspešni	99 %	100 %	99 %	97 %	99 %	99 %	99 %	99 %	96 %	67 %	65 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: *Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah*

Vir: Državni izpitni center, 2025

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2025

A	B	C	D=B+C	E	F	G	H=E+F+G	I	J=I+K	K	L
	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	1548,00	78,00	1626,00	37,00	100,00	88,00	225,00	1851,00	2051,00	200,00	127,00
Povprečni splošni uspeh pri SM*	20,23	19,82	20,21	17,31	16,41	19,18	17,67	19,91	19,78	16,49	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,85	3,86	3,85	3,70	3,63	3,82	3,72	3,83	3,78	3,00	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,79	3,82	3,79	3,59	3,77	3,90	3,79	3,79	3,75	3,07	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,69	3,55	3,68	3,22	3,01	3,43	3,21	3,62	3,48	2,17	2,14
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,68	3,55	3,68	3,19	2,99	3,41	3,19	3,62	3,47	2,15	2,14
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	74,95	72,87	74,85	68,55	66,72	71,57	68,92	74,13	72,14	53,74	53,59
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	76,00	74,00	76,00	70,00	66,5	73,5	69,00	75,00	74,00	51,50	54,00
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	11,54	9,81	11,47	12,29	10,40	11,99	11,53	11,64	13,60	16,40	16,22
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	4,04	3,78	4,03	4,11	3,36	3,75	3,63	3,98	3,92	2,88	4,53
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,44	4,51	4,45	4,17	4,11	4,22	4,16	4,41	4,37	3,66	4,33
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,75	0,74	0,75	0,70	0,71	0,70	0,72	0,75	0,76	0,76	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,76	0,66	0,75	0,56	0,70	0,73	0,68	0,74	0,73	0,53	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,70	0,62	0,70	0,53	0,57	0,60	0,56	0,67	0,67	0,54	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,66	0,50	0,65	0,67	0,67	0,68	0,68	0,65	0,68	0,68	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,66	0,50	0,65	0,67	0,67	0,68	0,68	0,65	0,68	0,68	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,61	0,57	0,61	0,35	0,63	0,72	0,62	0,62	0,64	0,48	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,46	0,29	0,45	-	0,50	0,34	0,41	0,46	0,49	0,45	0,43
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,36	0,31	0,35	0,39	0,32	0,52	0,40	0,37	0,42	0,25	0,27
Odstotek neuspešnih s PP	0,78	0,00	0,74	2,70	1,00	1,14	1,33	0,81	4,00	33,50	34,65
Odstotek neuspešnih brez PP	1,42	0,00	1,35	5,41	3,00	3,41	3,56	1,62	4,83	34,50	34,65

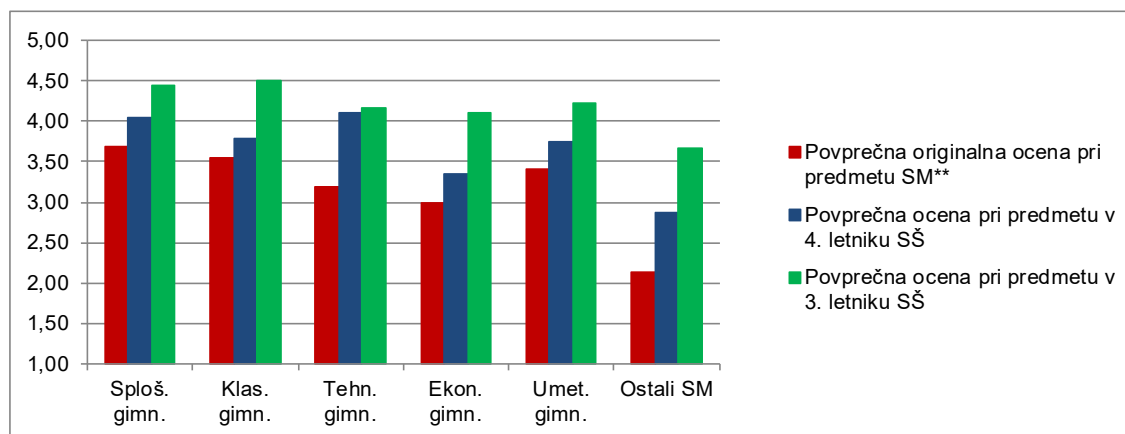
*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

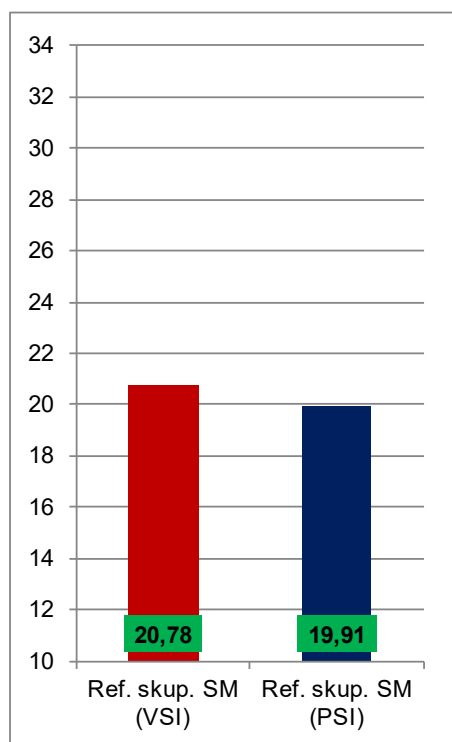
Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz psihologije in povprečnih ocen iz psihologije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2025

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2025 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz psihologije (ref. skup. SM – PSI).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2025

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2025.

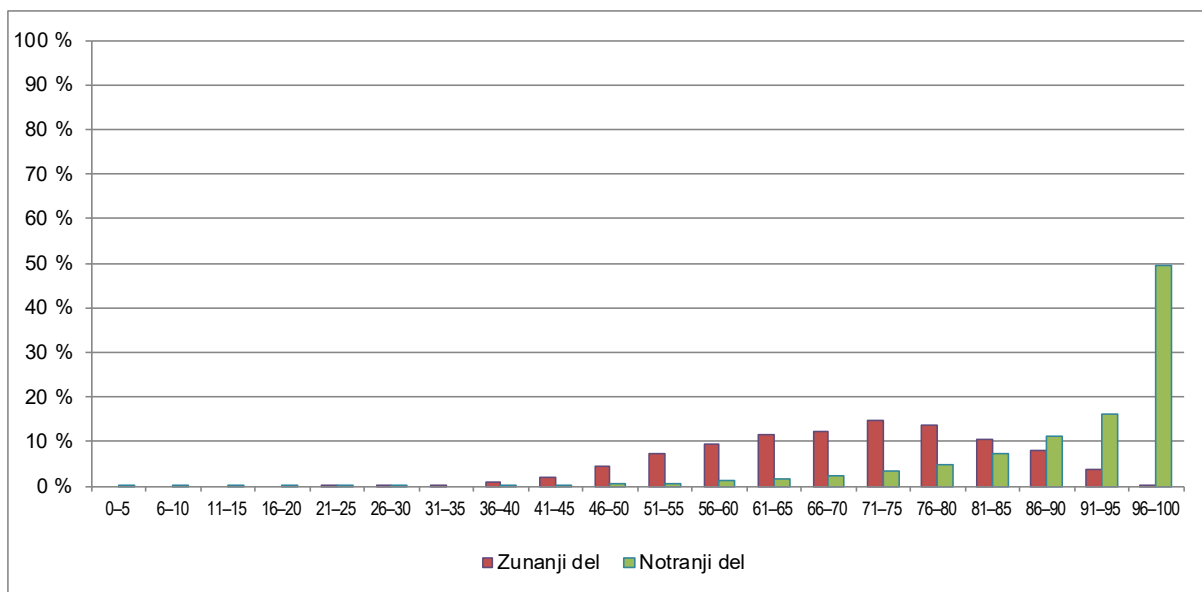
Preglednica 4.1.1: *Osnovni statistični podatki*

	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	1.851	1.851
Povprečno število odstotnih točk	55,73	18,40
Standardni odklon odstotnih točk	10,47	2,51
Maksimalno število odstotnih točk	78,50	20,00
Povprečna težavnost	0,70	0,92

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2025.

Preglednica 4.1.2: *Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita*

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	0 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	0 %	0 %
36–40	1 %	0 %
41–45	2 %	0 %
46–50	5 %	1 %
51–55	7 %	0 %
56–60	10 %	1 %
61–65	12 %	2 %
66–70	12 %	3 %
71–75	15 %	3 %
76–80	14 %	5 %
81–85	10 %	7 %
86–90	8 %	11 %
91–95	4 %	16 %
96–100	0 %	50 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2025

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2025.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2A	Izpitna pola 2B	Seminarska naloga
Število kandidatov	1.851	1.851	1.851	1.851
Povprečno število odstotnih točk	24,55	10,51	20,63	18,40
Standardni odklon odstotnih točk	5,91	1,68	4,57	2,51
Maksimalno število odstotnih točk	36,00	14,00	30,00	20,00
Povprečna težavnost	0,68	0,75	0,69	0,92

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Izpitna pola 1

Izpitna pola 1 vsebuje štiri strukturirane naloge, izmed katerih kandidati izberejo tri. Naloge se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so bila tokrat:

1. naloga: čustva v povezavi s prilagajanjem okolju; funkcije čustev; vpliv čustva jeze na kognitivne duševne procese;
2. naloga: obrambni mehanizmi; okoliščine obrambnih mehanizmov v medosebnih odnosih; vpliv pretirane in konstruktivne uporabe obrambnih mehanizmov;
3. naloga: sestavine divergentnega mišljenja; faze ustvarjalnega procesa; vpliv psiholoških dejavnikov na ustvarjalnost, spodbujanje ustvarjalnosti dijakov;
4. naloga: pogojevanje, poimenovanje drugih oblik učenja; posledice vedenja (nagrada, kazen); vpliv treh različnih oblik učenja na razvoj zdravega življenjskega sloga.

Statistični podatki (% izbire naloge, povprečno število doseženih točk pri nalogi, indeksi težavnosti, diskriminativnosti in objektivnosti) so v nadaljevanju prikazani ločeno po izpitnih polah in za seminarsko nalogo.

Preglednica 4.3.1: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 1

Naloga	N (2.038)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	1.363	66,9 %	7,71	0,64	0,68	0,83
2	1.714	84,1 %	8,70	0,72	0,60	0,72
3	1.354	66,4 %	9,14	0,76	0,66	0,86
4	1.683	82,6 %	8,68	0,72	0,60	0,69

Iz statističnih podatkov je razvidno sledeče:

- Kandidati so v prvi izpitni poli precej enakovredno izbirali prvo in tretjo ter drugo in četrto nalogo. Največkrat so izbrali drugo nalogo (84,1 % kandidatov), ki se vsebinsko nanaša na obrambne mehanizme. Naloga je bila po težavnosti (IT = 0,72) v mejah optimalne težavnosti. Indeksi težavnosti pri preostalih nalogah so med 0,64 in 0,76. Diskriminativnost je pri vseh nalogah zelo podobna, saj je najvišji ID pri prvi nalogi (0,68), najnižji pa pri drugi in četrti nalogi, in sicer 0,60. Povprečno število točk pri drugi nalogi je 8,70.
- Na drugem mestu po pogostosti izbire je bila četrta naloga (82,6 % kandidatov), ki se vsebinsko nanaša na vrste pogojevanja. Po težavnosti (IT = 0,72) in diskriminativnosti (ID = 0,60) je bila naloga povsem enaka drugi nalogi, zelo podobna pa tudi po povprečnem številu doseženih točk (8,68).
- Po pogostosti izbire sta bili zelo podobni prva (66,9 % kandidatov) in tretja naloga (66,4 % kandidatov), ki sta se vsebinsko nanašali na funkcije čustev in divergentno mišljenje. Po težavnosti je bila težja prva naloga (IT = 0,64), tretja (IT=0,76) pa je bila malo lažja, a podobne težavnosti kot preostali dve nalogi. Obe nalogi sta bili tudi po diskriminativnosti ustrezni in zelo podobni, saj je pri prvi nalogi ID 0,68, pri tretji pa 0,66. Doseženo povprečno število točk pri prvi nalogi je 7,71, pri tretji nalogi pa 9,14.
- Ujemanje med ocenjevalci (glede na indeks objektivnosti) je pri prvi in tretji nalogi podobno visoko (IO: 0,83 in 0,86), pri drugi in četrti nalogi pa rahlo nižje, a še vedno ustrezno, in sicer je IO pri drugi nalogi 0,72, pri četrti pa 0,69.

Izpitna pola 2A

Izpitna pola 2A vsebuje 14 vprašanj izbirnega tipa, kandidati rešujejo vse naloge, pri vsaki pa izbirajo med štirimi možnimi odgovori. Odgovorov na ta vprašanja ne vrednotijo zunanji ocenjevalci. Vsaka naloga je ovrednotena z 1 točko. Vprašanja nalog se nanašajo na vsa vsebinska področja, kot jih opredeljuje predmetni izpitni katalog za psihologijo.

Povprečno število absolutnih točk je 11 (lani: 10,51) od 14 možnih, povprečni indeks težavnosti (če gledamo vseh 14 nalog skupaj) je 0,79 (lani: 0,75). Pri večini vprašanj je indeks težavnosti nad 0,80, vsi pa so v vrednosti nad 0,50. Najnižji indeks težavnosti, a še vedno zadovoljiv, je pri enajstem vprašanju (0,56), ki se vsebinsko nanaša na stopnje razvoja mišljenja. Zelo podobne težavnosti je bilo deveto vprašanje (0,57), ki se je nanašalo na tristopenjski model spomina.

Za kandidate sta bili najlažji peta in sedma naloga, pri katerih je bil IT 0,99 in 0,94. Nalogi se nanašata na motivacijski konflikt in zmotne zaznave. Indeks diskriminativnosti je najnižji pri prvi (0,03) in sedmi nalogi (0,05), kar nakazuje na to, da sta bili ti dve nalogi najlažji med vsemi nalogami, na kateri je večina kandidatov odgovorila pravilno. Pri štirih nalogah je bil ID med 0,14 in 0,18, pri vseh preostalih pa vsaj 0,20, kar že sodi med ustrezno diskriminativnost. Na splošno izbirni tip nalog omogoča kandidatom prepoznati pravilen odgovor, tistim brez znanja pa tudi možnost ugibanja. Dokaj nizki indeksi diskriminativnosti nakazujejo, da te naloge slabo ločujejo kandidate glede na uspešnost pri celotnem izpitu.

Preglednica 4.3.2 prikazuje osnovne statistične podatke referenčne skupine SM za izpitno polo 2A.

Preglednica 4.3.2: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2A

Naloga	IT	ID
1	0,68	0,03
2	0,88	0,29
3	0,83	0,22
4	0,76	0,26
5	0,99	0,18
6	0,88	0,14
7	0,94	0,05
8	0,68	0,27
9	0,57	0,17
10	0,79	0,32
11	0,56	0,37
12	0,83	0,17
13	0,84	0,24
14	0,75	0,28

Izpitna pola 2B

Izpitna pola 2B vključuje štiri naloge esejskega tipa, od katerih kandidati izberejo dve. Največje možno število točk, ki je pridobljeno iz odgovorov na posamezne dele strukturiranega eseja, je 14, kandidat pa lahko pridobi še dodatno točko za notranjo zgradbo eseja (skupaj torej 15 možnih točk).

Izpitna pola 2B vključuje strukturirane eseje, ki se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so bila tokrat:

1. naloga: cilji znanstvenega proučevanja v psihologiji; uresničevanje znanstvenih ciljev pri delu šolskega psihologa; pojasnitev težav pri uresničevanju ciljev psihologije;
2. naloga: procesi občutenja, zaznavanja in pozornosti; dejavniki, ki vplivajo na pozornost dijaka; predlogi izboljševanja pozornosti pri učenju;
3. naloga: smeri psihologije; načini proučevanja pri navedenih smereh psihologije; prednosti in pomanjkljivosti načinov proučevanja izbranih smeri;
4. naloga: Zimbardov eksperiment; primera konfliktnosti socialne vloge in moralnih prepričanj; razlogi zavrnitve socialne vloge pri posamezniku.

Preglednici 4.3.3 in 4.3.4 prikazujeta osnovne statistične podatke za posamezne naloge in posamezne postavke na treh ravneh zahtevnosti znanja.

Preglednica 4.3.3: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2B

Naloga	N (2.038)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	1.291	63,3 %	11,34	0,76	0,58	0,69
2	1.390	68,2 %	10,43	0,70	0,64	0,69
3	819	40,2 %	9,62	0,64	0,62	0,73
4	576	28,3 %	9,26	0,62	0,56	0,61

Iz statističnih podatkov je razvidno sledeče:

- Največ kandidatov (68,2 %) je izbralo 2. nalogo (zaznavanje, pozornost). Po pogostosti izbire je sledila 1. naloga (cilji znanstvene psihologije), ki jo je izbralo 63,3 % kandidatov, na tretjem mestu je bila 3. naloga (smeri psihologije), izbralo jo je 40,2 % kandidatov; najmanj pogosto (28,3 %) so kandidati izbrali 4. nalogo (Zimbardo, socialne vloge).
- Glede na indeks težavnosti so bile vse naloge v obsegu optimalne težavnosti. Najlažji sta bili prvi dve nalogi z IT 0,76 (1. naloga) in 0,70 (2. naloga). Malce težji in prav tako približno enako težki pa sta bili 3. (0,64) in 4. naloga (0,62).
- Vse štiri naloge tudi dobro razlikujejo med kandidati glede na uspešnost/neuspešnost na celotnem testu (indeks diskriminativnosti se giblje med 0,56 in 0,64). Najvišji indeks diskriminativnosti je pri 2. nalogi, najnižji pa pri 4. nalogi.
- Povprečno število doseženih točk je najvišje pri prvi nalogi (11,34), ki je bila po težavnosti najlažja, najnižje povprečno število doseženih točk pa je pri 3. nalogi (9,26), ki je bila po težavnosti zelo podobna 4. nalogi. Najvišje število možnih točk pri posamezni nalogi je 15.
- Iz preglednice 4.3.3 je razvidno, da sta bili prvi dve nalogi zelo podobni po pogostosti izbora, povprečnem številu doseženih točk, indeksu težavnosti in objektivnosti. Med 3. in 4. nalogo pa je večja podobnost v pogostosti izbora naloge, povprečnem številu doseženih točk in indeksu težavnosti. Po indeksu diskriminativnosti pa so si vse štiri naloge zelo podobne.
- Iz preglednice 4.3.4 je razvidno, da je v okviru vsake posamezne naloge znotraj posameznih postavk oz. na različnih ravneh zahtevnosti (znanje, razumevanje/uporaba, sinteza/vrednotenje) težavnost pri večini nalog zelo podobna in večinoma optimalna (IT se pri vseh postavkah giblje med 0,68 in 0,80). Rahlo odstopanje je le pri postavki znanje pri 1. nalogi, (cilji psihologije), kjer je bil IT 0,88, kar nakazuje na to, da je bilo to precej lahko vprašanje. Odstopanje v smeri zahtevnejše naloge pa je pri 3. nalogi pri postavki sinteza (presoja načinov proučevanja), kjer je bi IT 0,52, kar nakazuje na to, da je bila ta sinteza za kandidate težja.
- Indeks diskriminativnosti znotraj posameznih postavk se giblje med 0,44 in 0,64, kar kaže na dobro diskriminativnost vseh nalog in tudi postavk.
- Objektivnost ocenjevanja je v povprečju ustrezna in se pri različnih nalogah giblje med 0,35 in 0,85. Rahlo navzdol odstopa objektivnost ocenjevanja pri 2. nalogi pri postavki sinteza (0,35), kjer so kandidati predlagali načine, kako lahko dijak izboljša svojo pozornost pri učenju. Najvišje ujemanje med ocenjevalci (0,85) je bilo pri 1. nalogi pri postavki znanje (cilji psihologije). Ostali IO pa se gibljejo med 0,47 in 0,73.

Preglednica 4.3.4: Osnovni statistični podatki za posamezne postavke na različnih ravneh zahtevnosti nalog v izpitni poli 2B

Postavka	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1. znanje	3,53	0,88	0,64	0,85
1. razumevanje	3,73	0,75	0,56	0,54
1. sinteza	3,62	0,72	0,57	0,49
2. znanje	2,77	0,69	0,60	0,68
2. razumevanje	3,59	0,72	0,55	0,65

2. sinteza	3,74	0,75	0,46	0,35
3. znanje	3,21	0,80	0,49	0,73
3. razumevanje	3,62	0,72	0,57	0,66
3. sinteza	2,58	0,52	0,55	0,58
4. znanje	2,57	0,64	0,46	0,59
4. razumevanje	3,17	0,63	0,44	0,53
4. sinteza	3,35	0,67	0,48	0,47

Seminarska naloga

Iz preglednice 4.3.5 je razvidno, da kandidati pri seminarski nalogi dosegajo v povprečju visoko število točk (18,37 točke od možnih 20; lani: 18,40); diskriminativnost je dobra (ID = 0,39), korelacija med oceno seminarske naloge in zunanjim delom izpita pa je nizka oz. blizu zmerne (0,39).

Preglednica 4.3.5: Osnovni statistični podatki za seminarsko nalogo

	N	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Korelacija med notranjo in zunanjo oceno
Seminarska naloga	2.038	100 %	18,37	0,92	0,39	0,3922

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

4.4.1 Strukturirane naloge

V nadaljevanju so po nalogah oz. postavkah naštet primeri napačnih odgovorov kandidatov.

1 Prva strukturirana naloga (funkcije čustev, ponazoritev funkcije čustev pri vodenju skupine, pojasnitev vpliva čustva jeze na mišljenje, pomnjenje in zaznavanje).

- 1.1 Kandidati so pogosto napačno poimenovali funkcije čustev (npr. prilagoditvena funkcija), namesto funkcij čustev so navajali elemente čustev oz. čustvene zrelosti ali s procesom motivacije. Kandidati so zelo na splošno opisovali funkcije čustev.
- 1.2 Kandidati niso poimenovali funkcije čustev iz primera. Preostali dve funkciji pa so pogosto zelo splošno ponazorili oziroma jih niso ponazorili na ustreznem primeru Petrinega vodenja skupine. V primerih so kandidati ponazarjali motivacijo in komunikacijo, ne pa teh dveh funkcij čustev.
- 1.3 Kandidati so vpliv čustev jeze na mišljenje, pomnjenje in zaznavanje samo opisovali ali zelo na splošno pojasnjevali (ne na Petrinem primeru vodenja skupine). Namesto pojasnjevanja vpliva jeze na izbrane kognitivne procese so kandidati pogosto opisovali, kako bi Petra morala uravnavati svoje doživljanje jeze. Iz odgovorov je videti, da kandidati tudi slabo ločijo med izbranimi kognitivnimi procesi oziroma iz odgovorov ni razbrati, na kateri proces se pojasnitev nanaša.

2 Druga strukturirana naloga (poimenovanje in opis obrambnih mehanizmov, razlaga razlogov za sprožitev obrambnega mehanizma in poimenovanje ter ponazoritev še enega obrambnega mehanizma, pojasnitev vplivov pretirane uporabe obrambnih mehanizmov in pojasnitev situacij, kjer so obrambni mehanizmi nujni za normalno psihično delovanje).

- 2.1 Kandidati so napačno prepoznavali obrambna mehanizma iz primera in ju površno opisovali.
- 2.2 Kandidati so pogosto razlago za pojav obrambnega mehanizma opisovali zelo splošno in nepovezano s primerom oziroma kot posameznikovo zavestno odločitev.
- 2.3 Kandidati so slabše pojasnjevali situacije, v katerih je obrambni mehanizem nujen za normalno psihično delovanje, in so jih opisovali kot obrambo pred kaznijo, slabim mnenjem drugih in en kot nezaveden pojav.

3 Tretja strukturirana naloga (poimenovanje sestavin divergentnega mišljenja, navedba in ponazoritev faz ustvarjalnega procesa, presoje in pojasnitve vplivov psiholoških dejavnikov na ustvarjalnost in opis spodbujanja ustvarjalnosti dijakov v šoli).

- 3.1 Kandidati so pogosto menjali opisa fluentnosti in fleksibilnosti.
- 3.2 Kandidati so pogosto neustrezno ali slabo ponazarjali faze ustvarjalnega procesa. Pogosto so med seboj mešali inkubacijo in iluminacijo, tako da v primeru ni jasne razlike med tema dvema fazama.
- 3.3 Kandidati niso presojali in pojasnjevali vpliva psiholoških dejavnikov na ustvarjalnost, pač pa tudi druge (socialne in fiziološke), pojasnitve teh vplivov so zelo skope. Kot spodbudo šole so pogosto navajali samo različne umetniške krožke, kar nakazuje na to, da ne ločijo med ustvarjalnostjo in umetnostjo.

4 Četrta strukturirana naloga (poimenovanje in opredelitev pogojevanja ter poimenovanje še dveh oblik učenja, poimenovanje posledic vedenja pri instrumentalnem pogojevanju in izpis ustreznega dela besedila ter ponazoritev pogojevanja, pojasnitev razvoja zdravega življenjskega sloga s pomočjo različnih oblik učenja).

- 4.1 Kandidati so poimenovali napačno obliko pogojevanja in pogosto pomanjkljivo ter nenatančno opredeljevali instrumentalno pogojevanje.
- 4.2 Kandidat so slabše ponazarjali instrumentalno pogojevanje in niso izpisovali zahtevanega dela besedila ali pa so besedilo povzeli s svojimi besedami.
- 4.3 Kandidati so opisovali procese učenja na splošno brez navezovanja na razvijanje zdravega življenjskega sloga. Pogosto kandidati kot razvijanje zdravega življenjskega sloga opisujejo učenje bontona, koristnih navad, vrednot ipd.

4.4.2 Strukturirani eseji

Prvi strukturirani esej (cilji psihologije, ponazoritev ciljev pri delu šolskega psihologa, pojasnitev težav pri uresničevanju ciljev psihologije).

Na ravni znanja pri navedbi ciljev psihologije kandidati zamenjujejo opisovanje z opazovanjem, pogosto ciljev tudi ne navedejo v ustreznem vrstnem redu. Namesto ciljev psihologije pogosto navajajo stopnje znanstvenega raziskovanja. Na ravni razumevanja kandidati pogosto zelo splošno ali neustrezno s primeri ponazarjajo cilje psihologije v delu šolskega psihologa. V primerih pogosto ne ločijo jasno med napovedovanjem in spreminjanjem. Na ravni sinteze pa kandidati neustrezno pojasnjujejo težave, s katerimi se srečajo psihologi pri doseganju ciljev psihologije.

Drugi strukturirani esej (opredelitev procesov občutenja, zaznavanja, pozornosti, ponazoritev dejavnikov pozornosti, predlogi načinov izboljšave pozornosti pri učenju).

Na ravni znanja kandidati pri opredelitvah občutenje zamenjujejo z zaznavanjem, pogosto tudi pri opredelitvah izpustijo izraz »proces«. Na ravni razumevanja so v primeru namesto dejavnikov pozornosti ponazarjali dejavnike učenja, nekateri kandidati pa dejavnikov niso ponazorili na primeru učiteljeve razlage. Na ravni sinteze so pogosto podajali predloge za bolj učinkovito učenje, ne pa predlogov za izboljšanje pozornosti.

Tretji strukturirani esej (smerni psihologije, načini proučevanja pri različnih smereh psihologije, pojasnitev prednosti in slabosti načinov proučevanja pri izbranih smereh).

Na ravni znanja so kandidati najpogosteje zamenjali smeri in njihove predstavnike. Na ravni razumevanja podajajo zelo splošne primere, ki niso vezani na zahtevano situacijo, pogosto ne navajajo konkretnega načina proučevanja pri posameznih smereh. Na ravni sinteze pogosto presojajo prednosti in pomanjkljivosti opisanih smeri psihologije, namesto njihovih načinov proučevanja.

Četrty strukturirani esej (socialne vloge in Zimbardov eksperiment, ponazoritev zavrntev socialnih vlog zaradi moralnih prepričanj, presoja dejavnikov, ki vplivajo na zavrntev socialnih vlog).

Na ravni znanja so kandidati pogosto neustrezno opredeljevali pojem socialne vloge. Na ravni razumevanja pogosto niso znali povezati socialne vloge in vrednot, nekateri pa vrednot niso poimenovali. Kandidati so namesto socialne vloge opisovali poklice, namesto moralne dileme pa so opisovali konflikt potreb. Na ravni sinteze so kot dejavnik zavrntve socialne vloge pogosto navajali le to, da si posameznik te socialne vloge na želi, drugih dejavnikov pa niso presojali.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Zunanji ocenjevalci so prek vprašalnikov posredovali mnenje o nalogah in vprašanjih. Velika večina (87 %) jih je ocenila, da so bile naloge ustrezno sestavljene. Bilo je le nekaj pripomb posameznih ocenjevalcev h kakšnemu delu posamezne naloge, tako sta npr. dva ocenjevalca za dve različni nalogi ocenila, da sta premalo razumljivi. En ocenjevalec je četrto nalogo v izpitni poli 1 ocenil, da je nestrokovno sestavljena (zaradi uporabe izraza, ki ga zunanji ocenjevalec presoja kot neustrezen), prav tako pa je en ocenjevalec presodil, da so vse esejske naloge preobsežne. Osem ocenjevalcev je za različne naloge presodilo, da so pretežke, in sicer sta dva ocenjevalca izpostavila različne postavke različnih nalog v izpitni poli 1, po trije ocenjevalci pa so izpostavili tretjo oziroma četrto nalogo v izpitni poli 2. Prav tako je pet ocenjevalcev presodilo, da so posamezne naloge prelahke, in sicer po dva ocenjevalca sta kot prelahek izpostavila del druge naloge v izpitni poli 2, preostali pa različne naloge oziroma dele nalog.

Zunanji ocenjevalci so na petstopenjski lestvici ocenili sestavo izpitnih pol ter *Navodil za ocenjevanje*. Ocene so razvidne iz preglednice 4.5.1.

Preglednica 4.5.1: *Prikaz ocen ocenjevalcev glede sestave izpitnih pol in Navodil za ocenjevanje*

Kriterij	Povprečna ocena
Sestava, strokovna in vsebinska ustreznost izpitne pole 1	4,50
Sestava, strokovna in vsebinska ustreznost izpitne pole 2	4,35
Sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 1	4,28
Sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 2	4,30

Večina ocenjevalcev je kakovost strokovne in vsebinske ustreznosti vprašanj obeh izpitnih pol ocenila kot prav dobro ali odlično.

Prav tako so ocenjevalci večinoma kot prav dobro ali odlično ocenili uporabnost povratne informacije točkovanja testov za vajo, standardizacijskih in kontrolnih testov. Nekaj ocenjevalcev je izrazilo tudi željo po vsebinski povratni informaciji pri teh testih, saj bi jim za večjo kakovost ocenjevanja zelo koristila razlaga ocenjevanja (dostopno v programu *RM Assessor*).

Ocenjevalci so prav tako v povprečju visoko ocenili ustreznost sestave navodil za ocenjevanje za obe izpitni poli, saj je večina ocen tudi tu prav dobrih ali odličnih. Ocenjevalci pa ugotavljajo še, da kandidati najslabše obvladajo ravni znanja, kar pojasnjujejo kot posledico nižje doslednosti pri poimenovanju in opredelitvah ter tudi ravni sinteze in vrednotenja, kar pa kaže na slabšo sposobnost elaboracije znanja.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je pisni izpit iz izbirnega predmeta psihologija potekal v petek, 30. maja 2025. Med pisanjem izpita ni bilo posebnosti.

Število vseh kandidatov, ki so prvič opravljali pisni izpit iz psihologije, je bilo 2.247 (vsi kandidati splošne mature brez kandidatov poklicne mature). Kandidatov referenčne skupine, ki jo sestavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature), pa je bilo 2.038.

Pisni izpit iz psihologije na splošni maturi 2025 smo ocenili elektronsko. Člani DPK SM za psihologijo smo se doma pripravljali na moderacijo od ponedeljka, 3. junija, ko so nam bile prek spletnega programa dostopne vzorčne izpitne pole. Vsak od članov DPK SM za psihologijo je sam pregledoval izdelke kandidatov in pripravljaj predloge izpitnih pol za standardizacijo. Nato smo se v vnaprej dogovorjenih parih uskladili za ožjo izbiro posameznih standardizacijskih izpitnih pol. Skupno srečanje članov komisije smo imeli v petek, 6. junija, ko smo dokončno določili naloge za standardizacijo in izvedli moderacijo *Navodil za ocenjevanje* izpitnega gradiva. Ker je bilo lani veliko pozitivnih odzivov zunanjih ocenjevalcev na razlago *Navodil za ocenjevanje* na daljavo, smo tudi letos to srečanje izvedli v ponedeljek, 9. junija, prek MS Teams. Po razlagi navodil se je še istega dne začelo ocenjevanje. Dan po pisanju maturitetnega izpita iz psihologije so bile izpitne pole ocenjevalcem dostopne na vpogled v spletni aplikaciji eRic, moderirana *Navodila za ocenjevanje* pa so bila ocenjevalcem dostopna v programu RM Assessor, v katerem je pozneje potekalo tudi ocenjevanje. Ocenjevanje se je zaključilo v nedeljo, 22. junija.

Pri ocenjevanju je sodelovalo 43 zunanjih ocenjevalcev in pet članic DPK SM. Poleg glavne ocenjevalke je za potek ocenjevanja skrbelo pet pomočnic glavne ocenjevalke (PGO), vsaka od njih je bila posebej zadolžena za pomoč skupini sedmih ali osmih ocenjevalcev.

V spomladanskem izpitnem roku je vsak ocenjevalec v povprečju ocenil 107 kompletov izpitnih pol (IP1 in IP2B). Zelo dobro se je ponovno izkazala poenostavitvev v programu, da prvo in drugo ocenjevanje nista bila ločena, ampak so bile izpitne pole, ki jih je moral oceniti vsak ocenjevalec, združene na enem seznamu.

Med 23. in 27. junijem 2025 smo izvedli še kontrolno ocenjevanje tistih izpitnih pol, kjer je bilo razhajanje dveh ocenjevalcev za več kakor 20 % ocene celotne izpitne pole.

Izpitnih pol za kontrolno ocenjevanje je bilo skupaj 313, kar je več kot lani (217), a je bilo tudi skupno število kandidatov višje kot lani. Podobno kot v prejšnjih letih pa je tudi letos velika razlika v številu kontrolnih ocenjevanj IP1 (71) in IP2B (242). Prav tako smo letos kontrolno ocenili več izpitnih pol tistih kandidatov, ki so po določitvi mej za ocene dosegli 1 oz. 2 odstotni točki pod mejo za zadostno oceno, saj smo jih letos ocenili 50, lani pa 23.

V zvezi z izpeljavo izpita splošne mature iz psihologije in izvedbo ocenjevanja izpitnih pol v letu 2025 ugotavljamo sledeče:

- v zvezi s tiskom izpitnih pol ni bilo nepravilnosti;
- v zvezi s tiskom *Navodil za ocenjevanje* ni bilo opaziti nepravilnosti;
- oblika točkovnika je bila ustrezna in pregledna za ocenjevalce;
- med potekom izpita splošne mature iz psihologije na posameznih šolah ni bilo zabeleženih posebnosti;
- delo zunanjih ocenjevalcev je bilo izvedeno korektno.

Ponovno ugotavljamo, da se je, podobno kot prejšnja leta, tudi letos elektronsko ocenjevanje izkazalo za zelo pozitivno, saj je za ocenjevalce prijetnejše in preglednejše od klasičnega ocenjevanja.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Po razglasitvi rezultatov spomladanskega izpitnega roka splošne mature 2025 je lahko vsak kandidat pogledal v svoje izpitne pole pri vseh predmetih prek spletnega programa. Pri psihologiji je nato ugovor na oceno vložilo skupaj 114 kandidatov, kar je malo več kot lani (82). Izmed vseh vloženih ugovorov so štirje kandidati podali ugovor na izračun ocene, 112 pa na oceno. Izvedenski pregled je opravilo pet izvedencev.

Preglednica 5.2.1: Statistični prikaz podatkov o vpogledih in ugovorih

Skupno število ugovorov	Štev. ugovorov na oceno	Štev. ugovorov na izračun ocene	Sprememba vsote točk	Povprečna sprememba točk	Povprečna sprememba ocene	Sprememba ocene
114	112	4	55	1,36	0,35	40

Po opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 55 kandidatih spremenila vsota števila točk, ocena pa pri 40 kandidatih (lani pri 22). Do spremembe ocene je prišlo pri tistih kandidatih, pri katerih je do višje ocene manjkalo majhno število točk, saj je povprečna sprememba točk 1,36 (lani: 0,98). V primerjavi z lanskimi podatki je letos ugovor na oceno vložilo rahlo večje število kandidatov, kar je razumljivo, saj je letos opravljalo maturo več kandidatov kot lani. Sicer pa so rezultati letošnjih ugovorov zelo primerljivi z lanskimi.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je izpit iz predmeta Psihologija opravljalo 2.398 vseh kandidatov (od tega kandidati SM 2.247 in kandidati PM 153). Kandidatov, ki so prvič v celoti opravljali izpit iz psihologije (t. im. referenčna skupina SM), je bilo 2.038 (lani: 1.851). Povprečni uspeh kandidatov je nekoliko višji kot lanski. Letos so kandidati referenčne skupine v povprečju dosegli 75,93 točke (lani: 74,13). Povprečna ocena pri predmetu (3,71) je bila nekoliko višja kot lani (3,62). V primerjavi z lanskim letom je bil letos nekoliko višji odstotek neuspešnih kandidatov referenčne skupine SM (1,86 %; lani: 1,62 %). Povprečno število odstotnih točk pri zunanjem delu izpita je višje kot lansko (letos: 57,56; lani: 55,73).

Povprečna težavnost zunanjega dela izpita je bila, podobno kot lansko leto, 0,72. Kandidati so bili nekoliko uspešnejši kot lani pri izpitni poli 1 (strukturirane naloge), povprečni rezultat je bil 25,72 točke (lani: 24,55) od 36 možnih. Pri izpitni poli 2A (naloge izbirnega tipa) je bil povprečni rezultat letos nekoliko višji (11 točk; lani: 10,51 od 14 možnih). Pri izpitni poli 2B (strukturirani eseji) je bil povprečni rezultat podoben lanskemu (20,81 točke; lani: 20,63 od 30 možnih).

Določanje mej med ocenami je potekalo na podlagi statistične analize razporeditve po doseženih točkah in na podlagi vsebinske analize odgovorov kandidatov, zlasti pri mejnih točkah. Letos se je za 1 odstotno točko zvišala meja za oceni 3 (62) in 5 (87), meje za preostale ocene so ostale enake kot lani.

Povprečno število odstotnih točk pri notranjem delu izpita je enako kot lani (18,37; lani: 18,40 točke od 20 možnih); indeks težavnosti kaže na nizko težavnost tega dela izpita (0,92). Notranji del izpita se nanaša na izdelovanje empirične seminarske naloge. To izberejo kandidati samostojno, v skladu s svojimi interesi, zato verjetno vanjo vložijo več truda kakor v učenje za zunanji del. Za izdelavo naloge imajo med šolskim letom na razpolago dovolj časa, nudena jim je tudi mentorjeva pomoč.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

V izpitnih polah smo pri sestavi nalog upoštevali enakovredno zastopanost taksonomskih stopenj pri strukturiranih nalogah, nekoliko višji delež nalog na ravni znanja pri nalogah izbirnega tipa ter višji delež ravni razumevanja in uporabe ter sinteze in vrednotenja pri strukturiranih esejih. Večina ocenjevalcev je ocenila kakovost strokovne in vsebinske ustreznosti ter tehnične izvedbe vprašanj obeh izpitnih pol kot prav dobro ali odlično (povprečje ocen 4,40). Prav tako so ocenjevalci v povprečju visoko ocenili ustreznost sestave navodil za ocenjevanje za obe izpitni poli, saj je večina ocen prav dobro ali odlično. Ocenjevalci pa ugotavljajo še, da kandidati najslabše obvladajo ravni znanja, kar pojasnjujejo kot posledico nižje doslednosti pri poimenovanju in opredelitvah ter tudi ravni sinteze in vrednotenja, kar pa kaže na slabšo sposobnost elaboracije znanja.

6.3 Druge ugotovitve

Ocenjevanje je potekalo brez posebnosti, delo zunanjih ocenjevalcev ocenjujemo kot korektno izvedeno. Število kontrolnih ocenjevanj je bilo letos večje kot lani (313). Kontrolno smo ocenili tudi izpitne pole kandidatov, ki so po določitvi mej med ocenami dosegli 1 oz. 2 točki pod mejo za pozitivno, teh izpitnih pol je bilo 50 (lani: 23). Število ugovorov na oceno je bilo letos večje kot lani (114; lani: 82). Po

opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 55 kandidatih spremenila vsota števila točk, ocena se je spremenila 40 kandidatom. Do spremembe ocene je prišlo pri kandidatih, katerim je do višje ocene manjkalo majhno število točk, saj je povprečna sprememba točk 1,36 (lani: 0,98).